

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.214/2011/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2012. év május hó 8. napján** megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különös kegyetlenséggel, több emberen, tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 24.B.1393/2010/22. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott terhére megállapított bűncselekményeket egységesen emberölés bűntette kísérleteként (Btk. 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d/, f/, i/, g/ és j/ pont) minősíti.

A halmazati büntetésre utalást mellőzi.

Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből a vádlott 1.011.381,- (egymillió-tizenegyezer-háromszáznolcvanegy) forintot köteles az államnak megfizetni, míg a fennmaradó 101.675,- (százegyezer-hatszázhetvenöt) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől 2011. év október hó 7. napjáig, és 2012. év május hó 8. napján előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárás során felmerült 10.200,- (tízezer-kettőszáz) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság a 2011. év április hó 29. napján kelt 24.B.1393/2010/22. számú ítéletével a vádlottat emberölés bűntettének kísérlete (Btk. 166. § (1) és (2) bekezdés d/, f./ és i/ pontja) és közveszélyokozás bűntette (Btk. 259. § (1) bekezdés) miatt, mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte, egyben a vádlottat a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárta.

Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról a szabadságvesztés büntetésbe.

A bűnjelek lefoglalását megszüntette és azok megsemmisítését rendelte el, míg a BRFK számláján kezelt 100,- forintot lefoglalásának megszüntetése mellett a sértettnek rendelte kiadni.

Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen a vádlott és védője téves minősítés miatt és enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.555/2011. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a védelmi fellebbezést nem tartotta alaposnak.

Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság az eljárásában a perrendi szabályokat megtartotta, a bizonyítékokat körültekintően és a logika szabályainak megfelelően értékelte, amely alapján hiányosságoktól mentes tényállást állapított meg, amely a másodfokú eljárásban is irányadó.

A tényállást mindössze annyiban tartotta kiegészítendőnek, hogy az ítélet indokolásából a vádlott beszámítási képességével kapcsolatos megállapításokat a tényállás személyi részébe át kell emelni.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét teljesítette, részletesen számot adott arról, hogy a vádlotti védekezést miért, mely bizonyítékok alapján vetette el. A vádlott bűnösségének megállapítása okszerű, a cselekmények minősítése, az indokaival együtt törvényes volt.

A fellebbviteli főügyészség az elsőfokú bíróság büntetés kiszabását is megfelelőnek tartotta, az kellően igazodott a vád tárgyává tett cselekmények kiemelkedő tárgyi súlyához és a vádlott bűnösségének magasabb fokához, valamint a bűnösségi körülményekhez.

Erre tekintettel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Bíróság ítéletét hagyja helyben.

A védő a nyilvános ülésen a bejelentett fellebbezést fenntartotta, egyben kifejtette, hogy a részletesen felvett bizonyítás alapján a vádlott a tűz keletkezésének idején már nem tartózkodott a helyszínen, éppen ezért megalapozatlan az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a vádlott követette el a közveszélyokozás büntettét.

Amellett, hogy nem a vádlott magatartásának következménye volt a tűz, kiemelte, hogy az első tűzoltói vélemény szerint nem gyújtogatás okozta a tüzet, illetve, hogy a gyermekkorú sértett is okozhatta azt.

Ennek megfelelően indítványozta a közveszélyokozás büntette alóli felmentését a vádlottnak és a kiszabott büntetés enyhítését.

A vádlott utolsó szó jogán nem érezte magát bűnösnek az emberölés büntetében és hivatkozott arra, hogy a gyermekkorú sértett is okozhatta a tüzet.

A Fővárosi Ítéltábla a védelmi perorvoslat alapján eljárva a Be. 348. § (1) bekezdése alapján a Fővárosi Bíróság ítéletét, valamint az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírálta. Megállapította, hogy a Fővárosi Bíróság alapos, részletes bizonyítást vett fel, melynek során a perrendi szabályokat megtartotta.

Az eljárás során ismeretlen helyre távozott tanú felkutatása érdekében minden szükséges intézkedést megtett az elsőfokú bíróság és ezt követően az eljárási szabályok betartásával a Be. 296. § (1) bekezdés a/ pontja értelmében olvasta fel a tárgyaláson a tanú nyomozati vallomását. A Fővárosi Bíróság észlelte, hogy a nyomozás során az igazságügyi orvosszakértő egyedüli szakértőként terjesztette elő szakértői véleményét a Be. 101. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére, ezt az eljárási hibát a tárgyalás során az igazságügyi orvosszakértő ismételt kirendelésével és az eljárási szabályok betartásával orvosolta.

A Fővárosi Ítéltábla mindössze annyit jegyez meg az elsőfokú bíróságnak a bizonyítási eljárás befejezését megelőzően megtett iratismertetésével kapcsolatban, hogy azon iratok feltüntetése, azaz ismételt ismertetése szükségtelen, amelyeket korábban közvetlenül már a tárgyalás során megvizsgált, azaz tárgyalás anyagává tett, illetve ezen túlmenően a tanúvallomások és gyanúsítottai vallomások kapcsán pedig azt kell még kiemelni, hogy azok egyébként sem képezhetik az iratismertetés részét, hanem azokat a Be. megfelelő szabályai szerint kell a tárgyaláson megvizsgálni, illetve a tárgyalás anyagává tenni, mint ahogyan azt egyébként az elsőfokú bíróság eljárása során meg is tette.

Ugyancsak szükséges megjegyezni, hogy az iratismertetést követően rögzíteni kell azt is jegyzőkönyvben, hogy arra vonatkozóan kérdés, észrevétel volt-e vagy sem a vádlott, védő, illetve az ügyész részéről.

Jelen esetben e hiányosságnak azért sem volt jelentősége, mivel a bizonyítási eljárást a bíróság ismételten megnyitotta, így ezt követően viszont ismételten lehetősége volt a vádlottnak, védőnek és az ügyésznek nyilatkozni. Ekkor azonban a tanács elnökének kérdésére egybehangzóan nem kérték az ismételt iratismertetést, egyebekben pedig a felsorolt bizonyítékok, bizonyítási eszközök jelentős részét az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával a tárgyalás során már a bizonyítás (tárgyalás) anyagává tette. Ekként ezen relatív eljárási szabálysértésnek az ügy érdemére nem volt kihatása.

A Fővárosi Bíróság a beszerzett és megvizsgált bizonyítékokat kellő részletességgel értékelte, egyenként és összességükben is, mérlegeléséről számot adott, indokolási kötelezettségének eleget tett.

Az ítéltábla kisebb körben észlelt az elsőfokú ítéletben hiányosságokat és pontatlan megállapításokat, amelyeket azonban az iratok tartalma alapján a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontjára alapítottan az alábbiak szerint küszöbölt ki:

- A Berettyóújfalui Városi Bíróság 2011. év október hó 7. napján jogerős 1.B.492/2009/25. számú ítéletével a vádlottat, mint különös visszaesőt, társtettesként elkövetett garázdaság vétsége miatt 7 hónap börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az elkövetési idő: 2009. év március hó 6. napja.

A vádlott ezen büntetését 2011. év október hó 8. napjától 2012. év május hó 7. napjáig töltötte. (A másodfokú eljárás során beszerzett erkölcsi bizonyítvány, valamint a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet tájékoztatása alapján).

- Az elsőfokú bíróság ítéletszerkesztési hibát vétett, amikor a vádlott beszámítási képességével kapcsolatos igazságügyi elmeorvos-szakértői megállapításokat csupán indokolásban tüntette fel, mivel az a tényállás részét kell, hogy képezze, ezért a Fővárosi Ítéltábla az ítélet 23. oldalán a harmadik bekezdésben található, erre vonatkozó megállapításokat (a 29/2010. számú igazságügyi elmeorvos-szakértői vizsgálati lelet és vélemény alapján) a tényállási részbe emelte át, azaz eszerint „A vádlott sem a cselekmény elkövetésekor, sem a vizsgálat idején nem szenvedett a elmeműködés olyan kóros állapotában, így különösen elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban vagy személyiségzavarban, amely képtelenné tette volna vagy korlátozta volna őt a cselekménye következményeinek felismerésében, vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék. A vádlottnál kezdődő szellemi leépülés állapítható meg, azonban beszámítási képességét ez sem érinti.”
- Az ítélet 4. oldalán a harmadik bekezdésben foglaltakat ki kell egészíteni a rendőri jelentések, a tűzvizsgálati jelentések, a helyszíni szemle és ahhoz kapcsolható fényképmelléletek alapján azzal, hogy a sértett élettársa által bérelt önkormányzati lakás egy körfolyosós, belső udvaros házban a negyedik emeleten egyedüli lakásként található és amely háznak a földszintjén, valamint az első, második és harmadik emeletén egyaránt több lakás (iroda, üzlethelyiség) volt található.
- Az ítélet 5. oldalán az ötödik bekezdést azzal kell pontosítani, hogy a vádlott összesen legalább 8-10 alkalommal ütötte, illetve rúgta meg a 2-es sértettet (az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján).
- Az ítélet 5. oldalán a hatodik bekezdést annyiban kell pontosítani, hogy a vádlott nem a nála lévő öngyújtóval, hanem egy ismeretlen gyújtóeszközzel okozta a tüzet (a tűzoltók által készített jelentések, tűzvizsgálati jegyzőkönyv alapján, valamint a tárgyaláson kihallgatott tűzoltók vallomása alapján).
- Az ítélet 7. oldalán a harmadik bekezdést akként kell pontosítani, szintén az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján, hogy a 2-es sértett bal felső 2. foga kitört.
- A sértett a cselekmény idején súlyos fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt (igazságügyi orvosszakértői vélemény és az alkohol vizsgálati jegyzőkönyv alapján).

Mindezen kiegészítésekkel, illetve pontosításokkal az ítéleti tényállás megalapozott és mentes a Be. 352. § (1) bekezdésében foglalt hiányosságoktól és az a másodfokú felülbírálat alapját képezi.

Az elsőfokú bíróság indokolásában részletesen foglalkozott a vádlott védekezésével, aki többször változtatta az eljárás során a vallomásait, amely már önmagában megkérdőjelezi a szavahihetőséget.

A vádlotti vallomással szemben állt a gyermekkorú sértettnek a vallomása, akit az eljárási szabályok betartásával a nyomozási bíró hallgatott ki.

A gyermekkorú tanút a klinikai szakpszichológus igazságügyi szakértő vizsgálta meg a nyomozás során. A szakértő az igazságügyi pszichológiai szakvéleményében, melyet az elsőfokú bíróság tárgyalásán is előadott, rögzítette, hogy a 3-as sértett által elmondottak élményszerűek, azokat az időreláció keveredése, az epizódikus felidézés és a gyermekkorú tanú esetenként egymásnak ellentmondó nyilatkozatai méginkább alátámasztják, és ahogyan azt indokolásában szintén rögzítette az elsőfokú bíróság, külső befolyás nem merült fel, mindezek alapján tehát a gyermekkorú vallomása bizonyítékként értékelhető.

A további tanúk vallomásai, melyeket az elsőfokú bíróság szintén részletesen értékelt az indokolásában, közvetve ugyancsak megerősítették a gyermekkorú tanú terhelő vallomását.

A tanúvallomások alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vádlottat a tűz keletkezését megelőzően látták bemenni a házba, illetve felmenni a lépcsőn és ugyancsak kétség kívül megállapítható az is, hogy a tűz keletkezésének idején látták onnan kimenni. Mindezen vallomások, illetve a 3-as sértett vallomása alapján egyértelműen kizárható, hogy más személy követte volna el a cselekményt, illetve az is megállapítható volt, hogy a vádlott volt az, akinek módjában állt azt elkövetni és ténylegesen meg is valósította azt.

Az a körülmény, hogy a tanúk az időpontokat illetően adott esetben eltérően vallottak, nem eredményezi azt, hogy a vádlott terhére ne lehetne megállapítani a bűncselekményt, mivel egyrészt nem lehet elvárni a tanúktól, hogy percre pontosan beszámoljanak egy ilyen eseményről, másrészt viszont annak van meghatározó szerepe, hogy a tűz keletkezéséhez kötve számoltak be a vádlott jelenlétéről.

A vádlott által hivatkozott rendőri jelentésben foglaltakat az elsőfokú bíróság tárgyalásán kihallgatott tűzoltók, tűzvizsgálók egyértelműen megcáfolták, mint ahogy a Fővárosi Tűzoltóparancsnokság részéről beszerzett - a nyomozati iratoknál rendelkezésre álló - terjedelmes iratanyagban foglaltak is cáfolták ezen rendőri jelentésben rögzített megállapítást.

Az igazságügyi orvosszakértői véleményben foglaltak, illetve a szakértő által a tárgyaláson előadottak pedig meggyőzően cáfolták a vádlottnak a bántalmazásra vonatkozóan tett részbeni, a tényleges sérülésekkel össze nem egyeztethető jóval kisebb mértékű bántalmazást elismerő vallomását, amelyről a szakértő egyébként úgy nyilatkozott, hogy az elsőprő erejű támadás volt, mivel védekezési sérülést sem lehetett felfedezni.

Kifejtette azt is az igazságügyi orvosszakértő, hogy ezen bántalmazás miatt került a sértett önmentésre képtelen, eszméletlen állapotba, amely miatt nem volt módja a sértettnek, hogy védekezzen, elhárítsa a tűz keletkezését.

A védelmi fellebbezés lényegében az elsőfokú bíróság mérlegeléssel megállapított tényállását támadta, ez azonban a felülmérlegelés tilalmára tekintettel a másodfokú eljárásban eredményre nem vezetett.

A Fővárosi Bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és részben törvényesen minősítette a vádlott által elkövetett bűncselekményt is.

Helyesen állapította meg, hogy a vádlott akkor, amikor meggyújtotta a lakásban az eszméletlen leánya és az 5 éves unokája mellett a párnát, illetve a táskát, akkor egyenes ölési szándékkal cselekedett.

A tűzhalál (annak lehetősége) egyértelműen megalapozza a különös kegyetlenséggel történő elkövetést, mint ahogyan a két sértett halálára irányuló elkövetési magatartás megalapozza a több emberen elkövetett emberölés büntetnének a megállapítását.

Miután a vádlott cselekménye következtében az egyik sértett halt meg, ezért helytálló a Fővárosi Bíróság azon megállapítása is, hogy a vádlott cselekménye a Btk. 16. §-a szerint kísérleti szakban maradt.

A 3-as sértett életkorára tekintettel (az ötödik életévét a cselekményt megelőzően 2009. év július hó 29. napján töltötte be) a tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövettként történő minősítése a bűncselekménynek nem kétséges.

Tévedett azonban a Fővárosi Bíróság, amikor az emberölés büntetnének minősített esetével halmazatban állapította meg a közveszély okozás büntetét. Amellett, hogy az elsőfokú bíróság alapos indokolással állapította meg a bizonyítás anyaga (így többek között a Fővárosi Tűzoltóparancsnokság anyagai, a tűzvizsgálati jelentés, az összefoglaló jelentés, a tűzeseti helyszíni szemle jegyzőkönyve, a Fővárosi Tűzoltóparancsnokság szaktanácsadói véleménye, fényképmellékletei, stb.) alapján, hogy „a közveszély ténylegesen bekövetkezett, a vádlott magatartásának következtében lehetősége nyílt a tűznek más tárgyakra való továbbterjedése, illetve más személyek életének, testi épségének és javainak veszélyeztetésére”, azonban azt figyelmen kívül hagyta, hogy a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelve és a bírói gyakorlat értelmében az emberölésnek egyrészt több emberen, másrészt sok ember életét veszélyeztetve elkövetése nem zárja ki egymást, vagyis a több emberen elkövetett emberölés mellett a sok ember életét veszélyeztetve elkövetés is megállapítható.

Márpedig jelen esetben, a vádlott azon túlmenően, hogy szándéka két sértett életének kioltására irányult, a cselekményét úgy hajtotta végre, hogy ezáltal sok ember élete is veszélybe került, figyelemmel a házban található számos lakásra, irodára, az elkövetés időpontjában ott tartózkodó személyek nagyobb, pontosan meg nem határozható, de a bizonyítás anyag alapján legalább tíz főt meghaladó számára. A 15. számú Irányelv értelmében a sok ember életét veszélyeztetve elkövetett emberölés körében sok emberen - a sértettet ide nem számítva -

határozatlan számú vagy meghatározott, de nagyobb létszámú személyek összességét kell érteni, veszély pedig az elkövetési cselekménnyel összefüggésben álló, még létre nem jött olyan helyzet vagy esemény, amelynek bekövetkezése a fenyegetett személyek életét, testi épségét vagy egészségét jelentősen sértené, illetőleg károsítaná.

A bírói gyakorlat szerint egyébként már legalább hat személy életét veszélyeztető elkövetési magatartás esetén is megállapítható ezen minősítő körülmény az elkövető terhére.

Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a közveszélyokozás büntettének halmazatban történő megállapítása helyett a Btk. 166. § (2) bekezdés g/ pontjában foglalt minősítő körülményt állapította meg a vádlott terhére, azaz a vádlott a cselekményét sok ember életét veszélyeztetve követte el.

A büntető törvénykönyv 2009. év augusztus hó 9. napjától hatályos módosítása szerint az emberölés büntettének minősített esetei közé beiktatásra a j/ pont, azaz súlyosabban minősül az emberölés büntette, amennyiben védekezésre képtelen személy sérelmére követik el.

Eszerint ezen rendelkezés a vádlott által elkövetett a cselekmény időpontjában már hatályos volt, az irányadó tényállás alapján pedig az elhunyt sértett a vádlott bántalmazása folytán került eszméletlen állapotba, amely miatt - időlegesen - képtelen volt arra, hogy a keletkező tüzet esetleg eloltsa, annak terjedését megakadályozza, illetve egyáltalán az életét, pl. meneküléssel mentse.

Mindezen körülményeket az elsőfokú bíróság a tényállásában, illetve az indokolásában is megállapította, részletesen kifejtette, a bizonyítás anyaga ezt alátámasztotta, azonban elmulasztotta felhívni ezen minősítő körülményt, amely a vádlott terhére szintén megállapítandó.

A Fővárosi Bíróság lényegében számba vette valamennyi bűnösségi körülményt, azonban a cselekmény részben megváltozott minősítésére tekintettel, a súlyosító körülmények közül mellőzni kell a halmazatra történő utalást, és emellett azt, hogy a vádlott többszörös visszaeső, mivel a vádlottal szemben a büntetés kiszabására már, mint többszörös visszaesővel szemben került sor, ekként annak súlyosító körülményként való értékelése a kétszeres értékelés tilalma alá esik. Ellenben helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy súlyosító körülményként kell értékelni a többszörös visszaesésen túli elítéléseket.

Az enyhítő körülmények kapcsán annyit jegyez meg az ítéltábla, hogy kétségtelen, hogy a cselekmény kísérleti szakban maradása enyhítő körülmény, azonban annak a súlya, tekintettel arra, hogy az egyik sértett meghalt, illetve a kísérlet befejezettnek és közelinek értékelendő, jóval kisebb, mint ahogyan az ilyen tárgyi súlyú bűncselekmény mellett és ilyen mértékű szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén az időmúlás jelentősége is jóval kisebb.

Mindezen körülmények mellett a Főváros Ítéltábla is indokoltnak tartotta a többszörös visszaeső és ezen belül is többször erőszakos jellegű bűncselekmények miatt büntetett (a jelen bűncselekményt a saját közvetlen hozzátartozói sérelmére elkövető) vádlottat teljes mértékben elzárni a társadalomtól, ezért egyetértett az elsőfokú ítéletben kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztéssel és a feltételes szabadságra bocsátás kizárásával is.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a már eddig is többszörösen minősülő élet elleni bűncselekménynél újabb két minősítő körülmény is megállapításra került.

A bűncselekmény minősítésének megváltoztatása miatt mellőzni kell a büntetés kiszabásánál a halmazati büntetésre történő utalást.

A nyomozás során az elhunyt sértett esetében készített egyik igazságügyi orvosszakértői vélemény nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, mivel a Be. 101. § (2) bekezdésével ellentétben, mely szerint a halál oka és körülményei vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni, a szakvéleményt egy igazságügyi orvosszakértő készítette el (ahogy fentebb már rögzítette az ítéltábla ezt az elsőfokú bíróság a tárgyalás során orvosolta), ezért ezen szakvéleményt a bizonyítékok köréből ki kellett rekeszteni és a vádlottat e szakvélemény elkészítése költségének megfizetése alól az ítéltábla mentesítette, figyelemmel a Be. 338. § (2) bekezdésében foglaltakra, mely szerint ez a költség nem a vádlott mulasztása folytán, szükségtelenül merült fel.

Az ítélet egyéb járulékos rendelkezései törvényesek.

A Fővárosi Ítéltábla a Btk. 99. §-a alapján a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította a kiszabott szabadságvesztésbe.

A másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére a Be. 381. § (1) bekezdése, és a Be. 338. § (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a vádlottat.

Budapest, 2012. év május hó 8. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bartkó Levente s.k.
előadó bíró

. Vincze Piroska s.k.
bíró

A Fővárosi Bíróság 24.B.1393/2010/22. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.214/2011/8. számú ítéletében írt változtatások mellett a vádlottal szemben jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2012. év május hó 8. napján

. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:
tisztviselő